

Ár 2010, þriðjudaginn 23. febrúar, var fundur í kjararáði að Hverfisgötu 6a í Reykjavík haldinn af Guðrúnu Zoëga, Jakobi R. Möller og Jónasi Þór Guðmundssyni.

Fyrir var tekið:

Að ákveða laun og starfskjör forstjóra Landspítalans

I.

Lögum um kjararáð var breytt með lögum nr. 87/2009. Í breytingunni fólst meðal annars að við 8. grein laganna var bætt svohljóðandi málslið: „Við ákvörðun sína skal kjararáð gæta þess að föst laun fyrir dagvinnu, annarra en forseta Íslands, verði ekki hærri en föst laun forsætisráðherra skv. 3. gr.“ Föst laun forsætisráðherra eru nú 935.000 krónur á mánuði. Kjararáð hefur áður ákveðið forstjóra Landspítalans heildarlaun þar sem ekki var greint á milli dagvinnu og yfirvinnu. Með þessari ákvörðun eru laun forstjórans ákveðin þannig að skilyrði laganna um dagvinnulaun sé uppfyllt.

II.

Kjararáð skrifaði forstjóra Landspítalans, heilbrigðisráðuneyti og fjármálaráðuneyti bréf 23. nóvember 2009 og kynnti þær breytingar sem varða forstjórann og gaf þeim kost á að koma sjónarmiðum á framfæri við ráðið.

Fjármálaráðuneyti svaraði með bréfi, dagsettu 25. nóvember 2009. Í bréfinu sagði að ráðuneytið teldi eðlilegt að kjararáð gætti samræmis í úrskurðum sínum við ákvarðanir um greiðslur fyrir föst laun fyrir venjulega dagvinnu og önnur laun sem starfinu fylgdu.

Forstjórinn svaraði með bréfi, dagsettu 7. desember 2009. Í bréfinu sagði að hann hefði undir sinni stjórn og ábyrgð 5100 manns. Vinnutími hans væri að lágmarki 65 tímar á viku, sérnám hans bæði sem læknir og stjórnandi hefði tekið fimmtán ár og hann hefði verið ráðinn til starfsins í eitt ár frá október 2009 til október 2010. Til grundvallar þeirri ákvörðun sinni að taka starfið að sér væru launakjör staðfest af ráðherra og væri öllum áformum um breytingu á heildarlaunum mótmælt. Hann teldi það ekki hlutverk sitt að bera saman störf forsætisráðherra og sitt starf hvað varði menntun, ábyrgð, starfstíma og fjölda starfsmanna.

Heilbrigðisráðuneytið svaraði með bréfi dagsettu 28. desember 2009. Í bréfinu var vísað til bréfs ráðuneytisins sem sent var 30. júní 2008 þar sem ráðuneytið hefði óskað eftir nýjum úrskurði vegna ráðningar nýs forstjóra. Í því bréfi sagði meðal annars að Landspítali væri aðalsjúkrahús landsins og háskólasjúkrahús. Á spítalanum væri veitt sérhæfð sjúkrahúsbjónusta fyrir alla landsmenn, meðal annars á slysa- og bráðadeildum og dag- og göngu- deildum auk almennrar sjúkrahúsbjónustu fyrir íbúa höfuðborgarsvæðisins. Landspítalinn væri stór stofnun með flókna starfsemi, áætluð velta hans samkvæmt fjárlögum 2008 væri um 36 milljarðar, sem væri um 35% af heildarútgjöldum heilbrigðisráðuneytisins og um 8,2% af áætluðum útgjöldum ríkisins. Landspítalinn væri stærsti vinnustaður landsins, þar störfuðu um 5.000 starfsmenn í um 3.800 stöðugildum. Menntunarstig starfsmanna væri mjög hátt. Á hverju ári stunduðu tæplega 1.000 nemendur í heilbrigðisgreinum verklegt nám á spítalanum. Til spítalans væru gerðar miklar kröfur um gæði þjónustu og hagkvæmni í rekstri. Starf forstjóra væri því í senn afar mikilvægt, vandasamt og umfangsmikið. Á honum hvíldi mikil ábyrgð, sambærilegt starf fyndist ekki innan íslenska heilbrigðisgeirans og þótt víðar væri leitað innan ríkisins. Velta næststærsta sjúkrahússins, Sjúkrahússins á Akureyri, væri um 12% af veltu Landspítalans. Í bréfi ráðuneytisins frá 28. desember 2009 var jafnframt greint frá því

að forstjórinn, sem væri bæklunarlæknir, framkvæmdi um tíu skurðaðgerðir á mánuði þar sem sérhæfing hans væri nauðsynleg.

Með bréfi dagsettu 18. janúar 2010 kynnti kjararáð forstjóra Landspítalans fyrirhugaðan úrskurð um almennar forsendur ákvörðunar um laun, svo og fyrirhugaða ákvörðun um laun hans og önnur starfskjör og gaf honum kost á að koma athugasemdum sínum á framfæri við ráðið. Athugasemdir bárust ekki.

Kjararáð sendi forstjóranum bréf, dagsett 9. febrúar 2010, og gaf honum kost á að koma frekari sjónarmiðum og athugasemdum á framfæri við ráðið. Bréfinu fylgdi rökstuðningur kjararáðs fyrir fyrirhugaðri ákvörðun um launakjör þar sem meðal annars kom fram við hvað hún væri miðuð. Athugasemdir bárust ekki.

III.

Í 8. gr. laga um kjararáð nr. 47/2006 segir, að það skuli við úrlausn mála gæta innbyrðis samræmis í starfskjörum þeim sem það ákveður og að þau séu á hverjum tíma í samræmi við laun í þjóðfélaginu hjá þeim sem sambærilegir geta talist með tilliti til starfa og ábyrgðar. Við ákvörðun launakjara samkvæmt 4. gr. laganna skuli sérstaklega gæta samræmis milli þeirra og þeirra kjara hjá ríkinu sem greidd eru á grundvelli kjarasamninga annars vegar og ákvarðana kjararáðs samkvæmt 3. gr. hins vegar. Þá skuli kjararáð ætíð taka tillit til almennrar þróunar kjaramála á vinnumarkaði. Með lögum nr. 148/2008 var kjararáði falið, án tillits til fyrri lögmæltra viðmiða, að kveða upp úrskurð fyrir árslok 2008 er fæli í sér 5–15% launalækkun alþingismanna og ráðherra er gilti frá 1. janúar 2009. Til ársloka 2009 skyldi ráðinu óheimilt að endurskoða úrskurðinn til hækkunar. Jafnframt skyldi kjararáð endurskoða kjör annarra til samræmis. Svohljóðandi málsliður bættist við 8. gr. laganna með breytingu sem gerð var á lögum um kjararáð með lögum nr. 87/2009: „Við ákvörðun sína skal kjararáð gæta þess að föst laun fyrir dagvinnu, annarra en forseta Íslands, verði ekki hærri en föst laun forsætisráðherra skv. 3. gr.“ Föst laun forsætisráðherra eru nú 935.000 krónur á mánuði. Síðast var lögum um kjararáð breytt með lögum nr. 127/2009 en í þeim segir að til nóvemberloka 2010 sé óheimilt að endurskoða til hækkunar úrskurði sem kveðnir höfðu verið upp á grundvelli laga nr. 148/2008. Við endurskoðun eða ákvörðun kjara annarra aðila sem heyra undir ráðið skuli gætt innbyrðis samræmis eftir því sem framast sé unnt og að virtum ákvæðum 8. gr. laga nr. 47/2006.

Með þeim breytingum, sem að ofan greinir, á skipulagi ákvarðana um launakjör þeirra sem heyra undir kjararáð hefur, eins og fram kemur í úrskurði nr. 2010.4.001 um almennar forsendur, verið raskað því fyrirkomulagi og viðmiðum sem tilgreind voru í 8. gr. laga um kjararáð nr. 47/2006 eins og þau upphaflega voru. Kjararáð verður samkvæmt 8. gr. eins og hún nú er fyrst og fremst að miða við föst laun forsætisráðherra og þær ákvarðanir sem Alþingi tók um lækkun launa þeirra sem hafa heyrt undir ákvörðunarvald ráðsins. Af þessu leiðir einnig, að svo geti í auknum mæli farið að æðsti stjórnandi hlutafélags eða stofnunar í eigu ríkisins verði ekki með hæst laun starfsmanna, en við því hefur kjararáð engin úrræði. Fyrirvaralaus ákvæði laga nr. 148/2008 og 87/2009 hafa í reynd afnumið meginefni 8. gr. laga um kjararáð.

Þeir sem heyra undir ákvörðunarvald kjararáðs taka laun samkvæmt launaflokkum 123 til 142, að forseta Íslands og forsætisráðherra undanskildum. Mánaðarlaun í launaflokki 123 eru 458.224 krónur, í launaflokki 140 806.230 krónur og í launaflokki 142 862.207 krónur. Í launaflokkum 140 til 142 eru hæstaréttardómarar, ríkissáttasemjari, ríkisendurskoðandi, rektor Háskóla Íslands, vegamálastjóri, skrifstofustjóri Alþingis og ráðuneytisstjórnar. Auk mánaðarlauna fá þessir embættismenn greitt fyrir yfirvinnu og álag í formi eininga, 6 til 24

einingar á mánuði, forseti Hæstaréttar mest, en aðrir mest 18 einingar. Einingafjöldi til viðbótar mánaðarlaunum í launaflokkum 123 til 142 er almennt á bilinu 0-20.

Kjararáð ákvað forstjóra Landspítalans laun með úrskurði nr. 2008.4.004. Kjararáð færði þá meðal annars eftirfarandi rök fyrir ákvörðun sinni: „Landspítalinn er langstærsta stofnun íslenska ríkisins hvort heldur litið er til fjárhagslegra umsvifa vegna starfseminnar eða til fjölda starfsfólks. Starfsemin er flókin og sérhæfð og starfsmenn eru með mikla menntun og há laun sem greidd eru á grundvelli kjarasamninga, oft fyrir mikla vinnu. Við undirbúning þessarar ákvörðunar hefur ráðið kannað laun forstjóra ríkisstofnana og ríkisfyrirtækja sem ekki eru ákveðin af kjararáði, en þar á meðal eru nokkur stór ríkisfyrirtæki. Hefur ráðið haft hliðsjón af þeim launum við ákvörðun launa forstjóra Landspítalans. Þá hefur verið leitast við að tryggja eðlilegt samræmi milli launa forstjórans og heildarlauna annarra æðstu stjórnenda á spítalanum.“ Með lögum nr. 87/2009 voru þeir forstjórar sem vísað var til í fyrrnefndum úrskurði færðir undir úrskurðarvald kjararáðs. Jafnframt sagði í lögum nr. 127/2009 að kjararáð skyldi, við endurskoðun eða ákvörðun kjara annarra aðila sem heyra undir ráðið, gæta innbyrðis samræmis eftir því sem framast væri unnt og að virtum ákvæðum 8. gr. laga nr. 47/2006. Kjararáð hefur samhliða þessari ákvörðun tekið ákvörðun um laun þeirra forstjóra sem vísað er til hér á undan og hefur nú dregið úr ósamræmi við laun forstjóra þeirra stofnana og fyrirtækja ríkisins sem heyrt hafa undir kjararáð.

Við ákvörðun mánaðarlauna forstjórans, þ.e. fastra launa fyrir dagvinnu, hefur kjararáð tekið mið af mánaðarlaunum ráðuneytisstjóra, sem eru í launaflokki 141. Þá hefur kjararáð við ákvörðun einingafjölda gætt meðalhófssjónarmiða til þess að komast hjá því að laun lækki óhóflega. Þetta leiðir til tímabundins ósamræmis við laun þeirra sem hafa heyrt undir kjararáð, en búast má við endurskoðun einingafjölda allra þeirra sem undir það heyra eftir 1. desember 2010 eins og nánar er gerð grein fyrir í úrskurði nr. 2010.4.001.

Vakin er athygli á því að í úrskurði nr. 2010.4.001 um almennar forsendur segir að kjósi framkvæmdastjóri að halda bifreiðahlunnindum samkvæmt ráðningarsamningi, þar með töldum greiðslum sem miðast við tiltekinn fjölda ekinna kílómetra, skuli verðmæti þeirra samkvæmt mati ríkisskattstjóra dragast frá heildarlaunum sem kjararáð ákveður og fram koma í ákvörðunarorði. Jafnframt segir að laun séu ákveðin miðað við lífeyrisréttindi í A-deild Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins (LSR) og sé miðað við að verðmæti iðgjalds launagreiðanda sé 20% af heildarlaunum. Sé iðgjald launagreiðanda í annan lífeyrissjóð en LSR, að séreignasjóði meðtöldum, hærra eða lægra en 20% af launum skulu heildarlaun, sem ákveðin verða af þriggja manna kjararáði, hækka eða lækka um það hlutfall sem mismuninum nemur. Sama á við ef greitt er meira eða minna en 2% af launum í séreignasjóð fyrir félagi í LSR sjá nánar kafla VIII í úrskurði nr. 2010.4.001. Þá skulu greiðslur fyrir fastlínusíma á heimili framkvæmdastjóra dragast frá heildarlaunum sem fram koma í ákvörðunarorði.

Eins og fram kemur í IX. kafla úrskurðar kjararáðs nr. 2010.4.001 taka ákvarðanir ráðsins gildi frá ákvörðunardegi nema annað sé sérstaklega tekið fram í einstökum ákvörðunum.

Samkvæmt upplýsingum frá ráðuneytisstjóra heilbrigðisráðuneytisins er nauðsynlegt að sérhæfingar núverandi forstjóra njóti við tilteknar sérhæfðar skurðaðgerðir á sviði bæklunarlækninga. Kjararáð hefur fjallað um þessi störf forstjórans og er niðurstaða ráðsins að þau tilheyri ekki starfi hans sem forstjóri. Eins og áður er getið er núverandi forstjóri settur tímabundið til 30. september 2010 í leyfi skipaðs forstjóra.

Að öðru leyti en hér kemur fram vísast til úrskurðar kjararáðs um almennar forsendur nr. 2010.4.001, sem gilda um laun og starfskjör forstjóra Landspítalans.

V.

Ákvörðunarorð

Frá og með 1. mars 2010 skulu mánaðarlaun forstjóra Landspítalans vera samkvæmt launaflokki 502-141, nú 833.752 krónur. Að auki skal greiða honum 100 einingar á mánuði fyrir alla yfirvinnu og álag er starfinu fylgir.

Eining er 1% af launaflokki 502-126, nú 5.058 krónur. Einingar greiðast alla mánuði ársins, einnig í sumarleyfi. Af því leiðir að ekki er greitt orlofsfé á einingar.

Störf forstjórans við sérstakar aðgerðir á sviði bæklunarskurðlækninga tilheyra ekki starfi hans sem forstjóri.

Laun eru miðuð við fullt starf þannig að ekki komi til frekari greiðslna nema kjararáð úrskurði um það sérstaklega.

Um almenn starfskjör forstjóra Landspítalans gilda reglur kjararáðs frá 30. maí 2007.

Ákvörðun þessi gildir fyrir þann sem nú gegnir starfi forstjóra Landspítalans.

Guðrún Zoëga

Jakob R. Möller

Jónas Þór Guðmundsson